

یادها - ۲

صحیفه دل

مطالب و خاطرات مکتوب از شاگردان امام خمینی (س)

www.ketab.ir

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی

(واحد خاطرات)

فهرست مندرجات

پیشگفتار ۱۷

۱- حجة الاسلام و المسلمین احمد احمدی

- تأثیر معنوی کلام امام ۱۹
- برخورد صمیمانه با شاگردان ۱۹
- نماز یعنی این ۱۹
- رفع نقیصه از کلام مستمند ۲۰
- آشفتگی طبیعت انقلاب است ۲۰
- مهم، عمل به تکلیف است ۲۱
- حساسیت نسبت به دانشگاهها و آموزش و پرورش ۲۱

۲- حجة الاسلام و المسلمین شیخ حسین انصاریان

- سیره و اندیشه امام، درس بیداری و عامل اعتلای روحی ۲۴
- زیارت با توجه کامل ۲۳
- اشک او آئینه معرفت ۲۴
- همه را قبول کردم ۲۴
- مؤمن با نور خدا می نگردد ۲۵
- غیرت اسلامی ۲۵
- در جنگ شیرینی پخش نمی کنند ۲۵
- آرامش الهی ۲۶
- هراس دشمن حتی از نام امام ۲۶
- قلم در دست خداست ۲۷

- رعایت آداب المتعلمین ۲۷
- هر كجا مناسب باشد درس می دهم ۲۷
- رضایت مؤذن شرط ادامه درس ۲۸
- خوشحالی امام از ارادت بی توقع ۲۸
- خشم مقدس ۲۸
- محبت و غضب برای خدا ۲۹
- دقت در انجام نظر پزشکی ۲۹

۳- حجة الاسلام والمسلمین تفویضی

- آقا روح الله درس اخلاق می فرمایند ۳۱
- حجاب معاصرت ۳۱
- خیلی معمولی نماز می خواندند ۳۲
- استاد را در حرم می دیدم ۳۲
- آقایان تشریف دارند؟ ۳۳
- تنها با خدا ۳۳
- از خون من برای اسلام استفاده کنید ۳۴
- حزب خلق مسلمان عامل ناراحتی امام ۳۴
- آرامش و اطمینان در فراز و فرودهای ظاهری ۳۴

۴- حجة الاسلام والمسلمین حسین تقوی اشتهاردی

- لذت امام از نظارت جمع طلاب ۳۷
- اشتغال به نماز شب بهتر است یا مطالعه کتابهای علمی .. ۳۷
- یک پله بالاتر از طلاب نمی نشستند ۳۸
- تقصیر از ما بود، بحث را طول دادیم ۳۸

- خلوص کامل در گفتار و کردار ۳۹
- عینک مطالعه کهنه و فرسوده ۳۹
- نوید پیروزی در سختی ۴۰
- تعطیل نکردن درس با وجود فشار ساواک ۴۰
- پیش‌بینی مطابق با واقع ۴۱
- آنها می‌ترسیدند، من آنها را تسلی می‌دادم ۴۱

۵- علامه محمدتقی جعفری

- سیما و نگاه امام، تجسم اخلاق و عرفان مثبت ۴۳
- آرامش و متانت در بحث‌های علمی ۴۳
- رعایت حال دیدارکنندگان در ملاقاتهای خصوصی ۴۴
- حالت طبیعی و بی‌پیرایگی ۴۵
- عنایت به فعالیت‌های علمی و فرهنگی ۴۵
- مثلی که باعث خنده امام شد ۴۶
- علاقه شدید به اهل بیت عصمت و طهارت ۴۹
- جلوه‌ای از روح عرفانی ۴۹
- اهمیت نظم و اثر آن در زندگی امام ۴۹
- اسوه اقتدار شخصیت و نستوهی ۵۰
- سادگی و بی‌پیرایگی ۵۱
- نگاه هدفمند به علوم طبیعی ۵۲

۶- حجة الاسلام و المسلمین جلالی خمینی

- ترسید، من همراه شما هستم ۵۵
- حبّ و بغض برای خدا ۵۵

- دیدم آقا نیست..... ۵۶
- می خواهم که شما مردمی نمونه باشید ۵۷

۷- آیه... صادق خلخالی

- امام جماعت حاج آقا (روح الله) می باشند..... ۵۹
- خاطره اولین دیدار..... ۵۹
- ویژگیهای عبادی امام..... ۶۰
- گریه چون ابر بهار در سوک ائمه اطهار (ع)..... ۶۰
- ویژگیهای رفتاری..... ۶۱
- نهی از غلو..... ۶۲
- کالجیل الراسخ..... ۶۲
- مظالمه حتی در مواقع گردش و تفریح..... ۶۳
- ابعادى از شخصیت امام..... ۶۳
- هییت امام..... ۶۳
- فاذا عزمت فتوکل علی الله..... ۶۴
- بیانیه ها و اعلامیه ها..... ۶۴
- قاطعیت امام..... ۶۴
- موضع گیری روشن و قاطع..... ۶۴
- معاشرت در چهارچوب شرع..... ۶۵
- امام و بزرگان و اساتید حوزه..... ۶۶
- نحوه برخورد با شاگردان..... ۶۶
- اندوه امام..... ۶۶
- تنبّه..... ۶۷
- غیرت اسلامی..... ۶۷

- ۶۷ — بازی با بچه‌ها.
- ۶۷ — او را همین جا بازداشت می‌کنم.
- ۶۸ — مهمانیها.
- ۶۸ — برنامه‌ای برای زندگی طلبگی.
- ۶۹ — جلسه درس مجلس اموات نیست.
- ۶۹ — مطالب حساس را با طلبه‌ها در میان می‌گذاشتند.
- ۷۰ — زندگی ساده.
- ۷۰ — غمض عین امام.
- ۷۰ — خوش حسابی امام.
- ۷۱ — شمه‌ای از شجاعت امام.
- ۷۲ — صلابت و قاطعیت در امور.
- ۷۲ — تالیف پس از حلاجی.
- ۷۲ — ناراحتی شدید از مجروح شدن طلاب.
- ۷۳ — تقیّد به رفتن به دیدار علما و اجابت دعوت طلاب.
- ۷۴ — من دیگر به این درس نمی‌آیم.
- ۷۴ — اهتمام به علوم روز.
- ۷۴ — درس گرمی بود.
- ۷۵ — نگرش ویژه در فراگیری علوم برای زنان.

۸- حجة الاسلام والمسلمین دین‌پرور

- ۷۷ — تواضع هدفمند.
- ۷۷ — منفورترین فرد نزد ملت ایران.
- ۷۷ — پشت سر من حرکت نکنید.
- ۷۸ — می‌شود این طرح نزد من باشد؟

۹- حجة الاسلام و المسلمین مجتبی رودباری

- ۷۹ — زود تسلیم گفتار استاد نشوید.....
- ۷۹ — رعایت نظم و استفاده از وقت
- ۸۱ — فراگیری ابواب مهم فقهی
- ۸۱ — اهتمام به نوافل.....
- ۸۲ — همدردی باطلاب
- ۸۲ — زیارت امام حسین با سرافرازی نه با ذلت.....
- ۸۳ — اهتمام به روایات
- ۸۳ — امانت در وصایت.....
- ۸۴ — تواضع و فروتنی امام
- ۸۵ — حفظ و نظم از اهم واجبات است.....
- ۸۵ — نمونه‌ای از شدت احتیاط امام
- ۸۶ — اثر اخلاص
- ۸۷ — ورود به عراق.....
- ۸۸ — دفاع از حریم علمای مسئول
- ۸۹ — علم با عمل
- ۸۹ — علم به تنهایی مصونیت نمی آورد.....
- ۹۰ — نمونه‌ای از فروتنی امام
- ۹۱ — تفقّد امام
- ۹۲ — تقاضای اجازه
- ۹۴ — روز شهادت آیه الله حاج آقا مصطفی خمینی.....
- ۹۶ — در سایه فقه مبارزه کنید.....

۱۰- حجة الاسلام و المسلمین سید جواد علم الهدی

- تلاش برای حفظ اعتبار روحانیت..... ۹۹
- مسیح یا نماینده مسیح..... ۹۹
- چشم حق بین امام..... ۱۰۰
- تعطیلی درس به احترام معصومین(ع)..... ۱۰۰
- جلوس در اعیاد..... ۱۰۰
- ترغیب طلاب به ادعیه..... ۱۰۰
- توکل به جای استخاره..... ۱۰۱
- درخواست تأیید از ثامن الائمه(ع)..... ۱۰۱
- تصمیم شجاعانه..... ۱۰۳
- نگاه حکیمانه به آینده..... ۱۰۳
- تأکید بر خدمت صادقانه برای مردم..... ۱۰۴
- امام خادم و پشتیبان ملت، ملت دوستدار امام..... ۱۰۴
- گویا امام از عالمی دیگر آگاه است..... ۱۰۴
- کار را به خدا واگذاریم..... ۱۰۵
- سکوت عبرت انگیز..... ۱۰۵
- امام و قضیه کاپیتولاسیون..... ۱۰۶
- نحوه پاسخ به اشکالات درسی..... ۱۰۷
- امام و صدور بیانیه ها..... ۱۰۷
- فرمانی سرنوشت ساز..... ۱۰۸
- تحول افراد نیروی هوایی در پرتو کلام امام..... ۱۰۹
- فرمان امام منشور عقیدتی مردم حزب الله..... ۱۰۹
- نمونه هایی از ناراحتیها و غضب امام..... ۱۱۰
- خشم امام از عملکرد هیئت حسن نیت در کردستان... ۱۱۰

- ۱۱۰..... — ناراحتی امام در تنفیذ ریاست جمهوری بنی صدر
- ۱۱۱..... — تشکیل جلسه درس در منزل
- ۱۱۱..... — عزت نفس
- ۱۱۲..... — فروکش کردن تدریجی مخالفت‌ها
- ۱۱۲..... — امام مورد مشورت و احترام بزرگان حوزه
- ۱۱۲..... — سوابقی از تدریس امام
- ۱۱۳..... — نظر امام بر تقویت کلیه علوم
- ۱۱۳..... — مخالفت امام با فساد و مظاهر فرهنگی غرب
- ۱۱۴..... — هدایت هوشیارانه مبارزه در مقاطع مختلف

۱۱- حجة الاسلام والمسلمین عباسعلی عمید زنجانی

- ۱۱۷..... — اسره احسنه
- ۱۱۸..... — اهتمام به تعظیم شعائر الهی
- ۱۱۹..... — زلال معنویت در سادگی نماز امام
- ۱۲۰..... — آشندها علی الکفار
- ۱۲۱..... — اطمینان قلب در حوادث ناگوار
- ۱۲۲..... — راههای کسب خیر
- ۱۲۲..... — تیزبینی در تحلیل مسائل
- ۱۲۲..... — بیانیتهای امام
- ۱۲۳..... — خودداری از خودنمایی
- ۱۲۳..... — عنایت بیش از حد معمول به شاگردان
- ۱۲۳..... — دریای آرامش و وقار
- ۱۲۴..... — شیوه مدیریت
- ۱۲۴..... — نمونه کامل نظم

- استقامت و صبر امام راهگشای پیروزی..... ۱۲۵
- آگاهی از امور بیت ۱۲۵
- چون برای خدا است، گوارا است ۱۲۶
- نظر امام در مورد موسیقی..... ۱۲۶

۱۲- حجة الاسلام و المسلمین سید علی غیوری

- سکینه و وقار چشمگیر امام..... ۱۲۷
- ابعاد از عبودیت و عرفان ۱۲۷
- صلابت محض ۱۲۸
- درک مطالب پشت پرده از اخبار معمولی..... ۱۲۸
- کاری را با شبهه و تردید شروع نمی‌کردند..... ۱۲۹
- شیوه بخش‌های اعلامیه‌ها و پیامها..... ۱۲۹
- نمونه تواضع و وقار..... ۱۲۹
- عوامل شادی بخش..... ۱۳۰
- حساسیت در مقابل اهانت به علما..... ۱۳۰
- اعتدال و صداقت در رفتار..... ۱۳۰
- چهار سال و نیم درس، فقط دو روز تعطیلی..... ۱۳۱
- یک بار هم ایشان را ترسان ندیدم..... ۱۳۱
- ساده زیستی..... ۱۳۱
- پرهیز از مظاهر دنیوی و بی‌علاقگی به امر مرجعیت... ۱۳۱

۱۳- آیه الله محمد حسن قدیری

- محضر پرفیض..... ۱۳۳
- جاذبه ملکوتی..... ۱۳۴

- دقت و مداومت در انجام عبادات ۱۳۵
- زیارت همیشگی با کیفیت طولانی ۱۳۵
- وضوی امام ۱۳۶
- جدیت در عبادات و مستحبات ۱۳۶
- صلاح حال، نه استخاره ۱۳۷
- معجزه قیام ۱۳۷
- مخالفت قاطع با عناوین و القاب ۱۳۸
- تمجید از طلاب در ردّ قرآن آریا مهری ۱۳۸
- اقامه نماز جماعت به اصرار طلاب ۱۳۹
- من باید تنها بروم ۱۴۰
- اولین جمله درس امام در نجف ۱۴۰
- مقام تدریس و طلبه پروری ۱۴۱
- نصایح امام، آیه‌های تهذّب ۱۴۲
- برکت عمر امام حاصل نظم دقیق ۱۴۳
- هدیه‌ای به محضر امام راحل (س) ۱۴۵

۱۴- شهید محلاتی (از زبان همسر ایشان)

- نخستین آشنائیهای شهید محلاتی با حضرت امام ۱۴۷
- درس زندگی ۱۴۷
- چهره الهام بخش ۱۴۸
- نقش شاگردان در پیشبرد اهداف مبارزاتی ۱۴۸
- تصمیم قاطع و سرنوشت ساز امام ۱۴۹
- شاهدوستی یعنی غارتگری ۱۴۹

۱۵- آیه الله موسوی جزائری

- اولین جوانه های آشنایی ۱۵۱
- ابعادی متضاد از شخصیت امام ۱۵۱
- توصیه به همراهی با مردم در مسیر انقلاب ۱۵۳
- آینده روشن در نگاه امام ۱۵۵

۱۶- آیه ا... محمد مؤمن

- وضعیت حوزه درسی امام ۱۵۷
- پرهیز از دعوت به نفس ۱۵۸
- تصمیم روشن ۱۵۹
- مبارزه با طاغوت عبادتی بزرگ ۱۵۹
- احترام به مخلوقات خدا ۱۶۰
- دلنگی از تنگ نظرها ۱۶۰
- نظم و دقت شگفت آور در انجام امر ۱۶۱
- توجه به خدا رمز محبوبیت ۱۶۱
- طریق رشد و کمال ۱۶۲

۱۷- آیه ا... محمد یزدی

- حوصله در تدریس ۱۶۵
- روش حکیمانه در برخورد با شبهات ۱۶۶
- توجه به جزئیات احکام و ارزشها ۱۶۷
- صلابت و هوشیاری سیاسی ۱۶۷
- اتکای به خدا رمز آرامش و اطمینان ۱۶۸
- صبر و استقامت بی نظیر و سازنده ۱۶۹

- تحمل زائد الوصف در بررسی امور..... ۱۶۹
- قاطعیت در عین رأفت..... ۱۷۰
- پاسخ به سؤالات..... ۱۷۱
- صراحت و سازش ناپذیری..... ۱۷۱
- ساده زیستی امام..... ۱۷۱
- خاطره‌ای از درس حضرت امام (س)..... ۱۷۲
- ویژگی‌هایی از شیوه تدریس امام..... ۱۷۲
- برآوردن حاجات مؤمنان..... ۱۷۳
- ضمائم..... ۱۷۴
- فهرست اسامی و اعلام..... ۱۸۹

پیشگفتار

امام خمینی (س) حقیقتی است جاودانه که بر تارک دنیای معاصر می‌درخشد. او مظهر کامل انسان تربیت شده در مکتب اسلام و از شمار مصلحین کم‌نظیری است که تا همیشه حیات انسانی مشعل فروزان و راهنمای پیروان مکتب الهی و حق‌جویان است و راه او طریق کمال و شیوه دستیابی به اهداف والای انسانی است.

بدون شک یکی از طرق جُستن راه امام و آشنایی با سیره عملی او، ذکر نام و یاد و زنده نگه‌داشتن خاطراتی است که از آن عزیز به یادگار مانده است و چه بهتر که بیان آن از زبان شاگردان و یاران و اطرافیان آن اسوه حسنه باشد. از زبان کسانی که در مقاطع مختلف در کنار او زیسته و هر یک به درک ابعادی از مقامات آن پیر فرزانه نایل آمده و با خصایص پیامبرگونه آن بزرگمرد آشنا شده‌اند. کسانی که بهتر و بیشتر از هر کسی می‌توانند گوشه‌هایی از عظمت و جود امام (س) را به نسلهای آینده منتقل کرده و برای تاریخ به ودیعت گذارند.

بر این اساس و بنا به ضرورت و اهمیت انتقال این گنجینه نفیس انسانساز، واحد خاطرات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) مجموعه حاضر را که شامل مکتوبات و دستنوشته‌های تعدادی از شاگردان و یاران امام که خود از اساتید و بزرگان فعلی حوزه و دانشگاه به شمار می‌روند، به علاقه‌مندان و پویندگان راه او تقدیم می‌نماید.

این مجموعه علاوه بر آنکه حاوی خاطرات شیرین و مطالب تحلیلی درباره زندگی و مبارزات و مجاهدتهای حضرت امام می‌باشد، از چند نظر دیگر نیز قابل اهمیت است، از جمله:

۱- با توجه به مکتوب بودن مطالب و فرصت نویسندگان برای بیان برداشتها و یادآوری خاطرات، چکیده و ماحصل برداشت این بزرگواران از شخصیت نستوه و بی‌بدیل امام راحل به حساب می‌آید.

۲- بخشهایی از مندرجات کتاب، بدیع و از اهمیت تاریخی فراوانی برخوردار است که می‌تواند برای محققان و تاریخ‌نگاران انقلاب اسلامی مأخذ مهمی به شمار آید.

۳- یادآوری کراماتی از حضرت امام که در کنار دیگر ابعاد علمی - مبارزاتی - مدیریتی، نمایانگر گوناگونی فضایل و مناقب آن مرد الهی است، از دیگر ویژگیهای این کتاب است.

لازم به تذکر است که این مجموعه بدون دخل و تصرف محتوایی به دست چاپ سپرده شده و از این رو تأیید صحت آن بر عهده راویان است، ضمن اینکه حق پاسخگویی برای افرادی که احیاناً مورد انتقاد قرار گرفته‌اند، محفوظ است. با یادآوری این نکته که نمونه‌هایی از دست‌نوشته‌ها در پایان کتاب آورده شده است، از کلیه علاقه‌مندان درخواست می‌شود نقطه‌نظرات خویش را به ناشر منعکس نمایند تا در تکمیل این مجموعه و مجموعه‌های مشابه مورد استفاده قرار گیرد.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی

واحد خاطرات